

ISSN 2544-591X

MONITOR JAPOŃSKI

MARZEC 2019

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność tego kraju w regionie Europy Środkowej i w Unii Europejskiej.

Materiał opracował dr Marcin Socha – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR JAPOŃSKI

MARZEC 2019

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

2 marca: sojusz Japonii i Stanów Zjednoczonych przeszkodą w procesie negocjacji pokojowych z Rosją. Władze w Moskwie prezentują coraz mniej elastyczną postawę w stosunku do rozmów pokojowych i terytorialnych z Japonią. Ich zdaniem dalszy rozwój współpracy wojskowej pomiędzy Tokio a Waszyngtonem jest przeszkodą w rozwijaniu relacji dwustronnych z Moskwą. Rosja próbuje wyrzucić presję na rząd premiera Abe Shinzō i skłonić go do zniesienia sankcji nałożonych po zajęciu Krymu.

3 marca: japońscy rybacy zatrzymani przez rosyjskie władze wracają do domów. Japońska jednostka rybacka zatrzymana przez rosyjskie władze w styczniu wróciła do portu. Załoga została oskarżona o nielegalny połów w rosyjskiej wyłącznej strefie ekonomicznej i brak stosownych zezwoleń. Operator łodzi musiał wpłacić poręczenie i grzywnę w wysokości 590 000 USD.

7 marca: premier Abe dąży do spotkania z Kim Dzong Unem. Japoński przywódca ponownie stwierdził, że jest gotowy do otwarcia bezpośrednich rozmów z władzami w Pjongjangu, zmierzających do wyjaśnienia losów Japończyków uprowadzonych przez wywiad Korei Północnej. Problem uprowadzeń został poruszony przez prezydenta Donalda Trumpa podczas drugiego spotkania z Kim Dzong Unem w Hanoi.

IMPAS W DIALOGU Z ROSJĄ

Najważniejsze wydarzenia w marcu wskazują na dalsze wyhamowanie japońsko-rosyjskich rozmów dotyczących podpisania traktatu pokojowego oraz sporu terytorialnego. Wycofanie się Stanów Zjednoczonych z traktatu INF doprowadziło do wyraźnego pogorszenia relacji z Moskwą, co negatywnie odbiło się na japońsko-rosyjskich negocjacjach. Nie widać również poprawy w kontaktach z Koreą Południową.

10 marca: prezydent Donald Trump szuka dodatkowych środków na utrzymanie amerykańskich baz wojskowych. Administracja Donalda Trumpa próbuje przekonać państwa sojusznicze do zaakceptowania większych kosztów związanych z utrzymaniem amerykańskich baz wojskowych na ich terytorium. Departament Obrony ma zebrać informacje na temat kosztów stacjonowania jednostek

w bazach zagranicznych i wkładu finansowego sojuszników. Działania te są połączone z kampanią próbującą zmusić państwa członkowskie NATO do zwiększenia wydatków zbrojeniowych do wymaganego poziomu 2% PKB. Administracji Stanów Zjednoczonych zależy na zmniejszeniu kosztów utrzymywania największych baz wojskowych w takich państwach jak Niemcy, Wielka Brytania, Japonia, Włochy, Kuwejt, Katar czy Bahrajn.

12 marca: Kreml zapewnia Rosjan, że nie prowadzi rozmów z Japonią dotyczących zwrotu Kuryli Południowych. Rzecznik prezydenta Rosji zapewnił, że rozmowy prowadzone z Japonią dotyczą wyłącznie podpisania traktatu pokojowego a nie zwrotu spornych wysp. Rosyjskie władze przestrzegają przed plotkami, które narosły wokół negocjacji. Szczegółowe informacje dotyczące postępu rozmów nie będą podawane do wiadomości publicznej.

13 marca: Japonia ogranicza krytykę pod adresem Korei Północnej. Po raz pierwszy od 11 lat japoński rząd wycofał się z grona współwnioskodawców rezolucji ONZ krytykującej łamanie praw człowieka w Korei Północnej. Japonia najprawdopodobniej poprze rezolucję, lecz nie będzie jej aktywnie promować na forum organizacji. Zmiana stanowiska jest efektem działań rządu w Tokio zmierzających do otwarcia dialogu z Pjongjangiem.

13 marca: Rosja przeprowadza ćwiczenia wojskowe na Kurylach Południowych. Rosja rozpoczęła manewry wojskowe na wyspach Iturup i Kunaszyr. W ćwiczeniach wzięło udział około 500 żołnierzy z jednostek piechoty i artylerii. Ćwiczenia obejmowały obronę wybrzeża przed atakiem sił desantowych. W odpowiedzi japoński rząd złożył protest na ręce rosyjskiego ambasadora.

14 marca: Abe Shinzō nie planuje przedłużenia kadencji. Po serii spekulacji dotyczących możliwego startu Abe Shinzō w kolejnych wyborach na przewodniczącego Partii Liberalno-Demokratycznej premier zaprzeczył doniesieniom oświadczając, że nie ma zamiaru przedłużać swojej kadencji. W listopadzie 2019r. Abe Shinzō może zostać najdłużej urzędującym japońskim premierem. Spekulacje wśród wpływowych członków PLD są efektem problemów ze znalezieniem potencjalnego następcy premiera Abe oraz oznaką rywalizacji wewnątrzpartyjnej o stołek premiera.

15 marca: brak postępu w rozmowach japońsko-koreańskich. Rozmowy wysokiego szczebla, dotyczące odszkodowań dla koreańskich obywateli wykorzystywanych przez japońskie firmy w okresie okupacji zakończyły się niepowodzeniem. Kanasugi Kenji, dyrektor Departamentu Azji i Oceanii w japońskim MSZ zabiegał o wystosowanie przez rząd w Seulu środków ochronnych pod adresem oskarżonych firm. Japoński rząd próbuje uruchomić dialog wysokiego szczebla oparty na traktacie ustanawiającym stosunki dyplomatyczne podpisanym

w roku 1965. Rząd Korei Południowej nie odpowiedział na starania Tokio. Tydzień wcześniej wicepremier Asō Tarō zapowiedział możliwość wprowadzenia ograniczeń wizowych i ograniczenia przepływu środków finansowych w odpowiedzi na możliwe zajęcie aktywów japońskich koncernów skazanych przez sady Korei Południowej. Władze w Tokio rozważają również zwrócenie się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

15 marca: premier Abe ponawia obietnicę rewizji konstytucji. Podczas ceremonii wręczenia dyplomów Narodowej Akademii Obrony szef PLD potwierdził plany zmierzające do rewizji japońskiej ustawy zasadniczej. Głównym celem rewizji ma być wyjaśnienie statusu prawnego Japońskich Sił Samoobrony, których funkcjonowanie jest uznawane za niekonstytucyjne przez przedstawicieli części sceny politycznej.

16 marca: prezydent Putin stwierdza że tempo rozmów z Japonią zostało utracone. Prezydent Rosji stwierdził, że tempo rozmów zmierzających do podpisania traktatu pokojowego z Japonią wyraźnie wyhamowało. Jego zdaniem główną przyczyną przedłużenia negocjacji jest problem baz wojskowych Stanów Zjednoczonych, które mogłyby zostać utworzone na spornych terytoriach po ich powrocie do Japonii. Rosyjski prezydent zasugerował, że rząd w Tokio musiałaby wystąpić z sojuszu wojskowego z Waszyngtonem przed zwrotem dwóch spornych wysp. Rosyjskie władze nie mogą również ignorować stanowiska opinii publicznej, która sprzeciwia się zwrotu Kuryli Południowych.

21 marca: Japonia przedłuży sankcje nałożone na Koreę Północną. Rząd w Tokio najprawdopodobniej przedłuży sankcje nałożone na reżim w Pjongjangu o dwa lata. Sankcje obejmują embargo handlowe oraz zakaz wpływania jednostek północnokoreańskich do japońskich portów.

23 marca: Japonia przeznaczy środki na wsparcie edukacji kobiet. Podczas międzynarodowej konferencji kobiet zorganizowanej w Tokio premier Abe zapowiedział wsparcie edukacji kobiet w państwach rozwijających się. Dzięki japońskiej pomocy finansowej do roku 2020 cztery miliony kobiet ma otrzymać wsparcie

w procesie edukacji. Premier Abe zapowiedział również, że będzie zabiegał

o zapewnienie lepszych możliwości edukacyjnych podczas zbliżającego się szczytu G20.

26 marca: koreański sąd wydaje zgodę na zajęcie aktywów Mitsubishi Heavy Industries. Sąd rejonowy w Daejeon zezwolił na zajęcie aktywów firmy Mitsubishi Heavy Industries, oskarżonej o wykorzystywanie przymusowych pracowników podczas II Wojny Światowej. Japońska firma ma wypłacić zadośćuczynienie dla każdego z pięciu byłych pracowników będących stroną pozwu w wysokości około 132 000 USD. Sąd zezwolił na przejęcie praw do dwóch znaków towarowych oraz sześciu patentów należących do Mitsubishi. Zdaniem grupy prawników reprezentujących pracowników jest to początek procesu zajmowania aktywów firm oskarżonych w podobnych procesach w Korei Południowej.

26 marca: nowa odsłona sporu o podręczniki. Japoński rząd zezwolił na wprowadzenie do obiegu nowych podręczników dla szkół podstawowych, zawierających informacje o stanowisku japońskiego rządu dotyczącego spornych terytoriów z Chinami i Koreą Południową. Podręczniki opisują sporne wyspy Takeshima i Senkaku jako część japońskiego terytorium. Decyzja japońskiego rządu została potępiona przez władze w Seulu. Jednocześnie rząd zachował fragmenty podręczników opisujące Kuryle Południowe jako część japońskiego terytorium.

26 marca: Japonia nie planuje rozwoju Autonomicznych Systemów Uzbrojenia. Japoński ambasador przy Konferencji ONZ dotyczącej Rozbrojenia zapewnił, że jego kraj nie planuje rozwoju autonomicznych systemów uzbrojenia. Japoński rząd dostrzega jednocześnie potencjalne korzyści płynące z wykorzystania autonomicznych systemów nadzorowanych przez człowieka takie jak możliwość zmniejszenia strat wśród ludności cywilnej.

28 marca: Rosja nie odda spornych wysp w zamian za inwestycje. Michaił Galuzin, rosyjski ambasador w Japonii stwierdził, że rząd w Moskwie nie zwróci Kuryli Południowych w zamian za zwiększenie inwestycji gospodarczych. Ambasador stwierdził również, że stanowisko japońskiego rządu zawarte w podręcznikach dotyczące Kuryli może negatywnie wpłynąć na proces rozmów pokojowych. Galuzin przedstawił rosyjskie stanowisko dotyczące konieczności podpisania traktatu pokojowego opartego na deklaracji z roku 1956, zakładającej zwrot wysp Habomai i Szykotan.

28 marca: premier Abe odwiedzi Europę i Amerykę Północną. Szeft japońskiego rządu uda się do Europy i Ameryki Północnej w celu przeprowadzenia konsultacji przed zbliżającym się szczytem G20 w Osace. Premier odwiedzi Francję, Włochy, Stany Zjednoczone, Kanadę, Belgię i Słowację. Rozmowy mają

dotyczyć kondycji światowej gospodarki, środowiska naturalnego oraz międzynarodowego systemu zarządzania dużymi ilościami danych.

29 marca: ograniczenie zakupów Huawei i ZTE może osłabić relacje z Chinami. Chińskie Ministerstwo Handlu przygląda się decyzji podjętej przez japoński rząd, dotyczącej ograniczeniu zamówień sprzętu dla sektora telekomunikacyjnego pochodzącego od firm Huawei Technologies i ZTE Corp. Jeżeli decyzja ta zostanie uznana za niewłaściwą może to negatywnie wpłynąć na relacje dwustronne. Nałożone przez Japonię ograniczenia dotyczą nie tylko sektora rządowego, lecz również prywatnych firm starających się o włączenie do sieci 5G.

II. JAPONIA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4 marca: przygotowania do zniesienia ceł w handlu z Japonią, Wietnamem i Singapurem. Unia Europejska przygotowuje się do zniesienia ceł w handlu z Japonią, Singapurem i Wietnamem. Obniżenie a następnie zniesienie ceł w handlu z Japonią jest szansą dla polskich eksporterów żywności. Zniesione zostaną również cła na kosmetyki, chemikalia, wyroby włókiennicze i odzieżowe. Niektóre produkty pozostaną objęte cłami do zakończenia okresów przejściowych. Dla niektórych grup towarów ustalono bezcłowe kontyngenty o które muszą wystąpić importerzy z Japonii. UE zakończyła również negocjacje umów handlowych z Wietnamem i Singapurem, które czekają na ratyfikację. Import do Polski z Wietnamu wyniósł w 2017 roku 7,7 mld zł, z Singapuru 2,2 mld zł a z Japonii aż 14,4 mld zł.

4 marca: wizyta Marszałka Województwa Wielkopolskiego w Tokio. W dniach 28 lutego – 3 marca 2019 roku Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak przeprowadził misji gospodarczej do Tokio, której celem było poszukiwanie partnerów lokalnych w zakresie rozwoju i promocji zastosowania w gospodarce rozwiązań opartych na wykorzystaniu wodoru. Najważniejszym punktem wizyty był udział w targach „World Smart Energy Week“. W misji gospodarczej uczestniczyli przedstawiciele samorządu, przedsiębiorcy z branży energetycznej oraz eksperci wchodzący w skład projektu H2-Wielkopolska. Delegacja odwiedziła między innymi miasteczko wodorowe w mieście Fujisawa.

8 marca: polskie stoisko podczas targów żywności FOODEX 2019. Dwanaście polskich firm (m.in. z branży wyrobów nabiałowych, słodczy, przetworów rybnych, napojów oraz suszonych owoców) zaprezentowało produkty spożywcze podczas 44. edycji targów FOODEX w Japonii. Stoisko polskie zostało zorganizowane z inicjatywy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. W tym roku w targach zorganizowanych w prefekturze Chiba wzięło udział ponad 3500 wystawców z 95

krajów. W ceremonii otwarcia uczestniczyli Ambasador RP Jacek Izydorczyk oraz dyrektor generalny ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w Komisji Europejskiej Jerzy Plewa. Ambasador Izydorczyk podkreślił znaczenie umowy o partnerstwie gospodarczym zawartej między UE a Japonią dla możliwości zwiększenia eksportu polskich produktów spożywczych.

20 marca: książę Akishino odwiedzi Polskę i Finlandię. Książę Akishino, młodszy syn cesarza Akihito, wraz żoną planują przyjazd do Polski i Finlandii w czerwcu 2019r. Wizyta jest częścią obchodów setnej rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych z państwami europejskimi. Będzie to najprawdopodobniej pierwsza podróż zagraniczna członków rodziny cesarskiej po abdykacji cesarza Akihito zaplanowanej na 30 kwietnia. Para książęca planuje organizację spotkań z prezydentami Polski i Finlandii.

20 marca: porozumienie firm Toyota i Suzuki. Firmy motoryzacyjne nawiązały ściślejszą współpracę dotyczącą produkcji układów napędowych oraz silników. Toyota planuje uruchomienie produkcji nowego silnika małolitrażowego Suzuki dla aut kompaktowych w zakładach na Dolnym Śląsku. Silniki mają być produkowane na rynek europejski. Nie wiadomo jeszcze w której z dwóch fabryk Toyota Motor Manufacturing Poland rozpocznie się produkcja. Obecnie w Wałbrzychu produkowane są przekładnie do napędu hybrydowego, silniki benzynowe 1.0 oraz skrzynie biegów, a w Jelczu-Laskowicach powstają jednostki benzynowe 1.5 oraz wysokoprężne (1.4 i 2.2). Fabryka w Jelczu ma również rozpocząć produkcję nowych silników benzynowych 2.0 oraz 1.5 stosowanych m.in. w napędach hybrydowych.

22 marca: rosnące zainteresowanie współpracą gospodarczą ze strony japońskich przedsiębiorców. Zdaniem Japońskiej Organizacji Handlu Zagranicznego można zaobserwować wzrost zainteresowania firm japońskich współpracą z partnerami z Polski. Czynnikiem przyciągającym potencjalnych inwestorów jest stabilna dynamika wzrostu gospodarczego. W dniach 11–14 marca JETRO zorganizowało delegację japońskich firm, która odwiedziła Czechy, Węgry i Polskę, w poszukiwaniu nowych partnerów i możliwości biznesowych w dziedzinie innowacji cyfrowej. 14 marca we współpracy z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii zorganizowano prezentację rozwoju przemysłu cyfrowego w Polsce. JETRO planuje kolejne edycje programów inwestycyjnych w sektorze IT. Organizacja liczy również na znaczny wzrost współpracy związanej z handlem produktami spożywczymi i alkoholem.

27 marca: podsekretarz stanu MSZ z wizytą w Japonii. Podsekretarz Stanu MSZ, Maciej Lang spotkał się z Sonourą Kentaro, Specjalnym Doradcą Premiera Japonii, Morim Takeo, Wiceministrem Spraw Zagranicznych Japonii oraz z

przedstawicielami Ligi Przyjaźni Japońsko-Polskiej w Izbie Reprezentantów. Minister Lang wziął również udział w naradzie tematycznej ambasadorów RP dotyczącej zaangażowania Polski na Płw. Koreańskim i bieżącej sytuacji w regionie. Wizyta była poświęcona setnej rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Japonią.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

4 marca: Rosja zaprasza Japonię do współpracy w projekcie wydobycia i eksportu LNG. Moskwa zaprosiła japońskie firmy do udziału w arktycznym projekcie wydobywczym. Współpraca ma dotyczyć projektu wydobycia i transportu LNG Arctic-2 realizowanego przez firmę Novatek na Półwyspie Jamalskim. Rosyjski koncern zaprosiła japońskie grupy finansowe Mitsubishi i Mitsui do udziału w drugiej fazie projektu. Japoński rząd postrzega potencjalną współpracę jako możliwość wsparcia procesu negocjacji terytorialnych. Oprócz projektu arktycznego Rosja rozwija obecnie wydobycie i produkcję LNG w ramach projektu Sachalin-2 w którym również uczestniczą firmy Mitsubishi i Mitsui. W obliczu rosnącej rywalizacji ze Stanami Zjednoczonymi, władze w Moskwie są coraz bardziej zainteresowane eksportem surowców energetycznych na rynki azjatyckie. Tłumaczy to wzrost zainteresowania projektami LNG. Japonia jest obecnie największym importerem LNG. Arabia Saudyjska również wyraziła zainteresowanie projektem oferując kupno 30% akcji Novatek.

13 marca: Waszyngton walczy o dostęp do japońskiego rynku rolno-spożywczego. Robert Lighthizer, reprezentant Stanów Zjednoczonych ds. handlu oświadczył, że priorytetem rozmów handlowych z Japonią jest zapewnienie dostępu do rynku rolno-spożywczego. Lighthizer zasugerował wypracowanie wcześniejszego porozumienia dotyczącego zniesienia ceł na produkty spożywcze pochodzące ze Stanów Zjednoczonych, przed zakończeniem całości negocjacji nad strefą wolnego handlu. Działania te są spowodowane stratami jakie amerykańscy producenci żywności ponoszą w związku z wejściem w życie Partnerstwa Transpacyficznego. W styczniu japoński import wołowiny pochodzącej z Australii, Kanady, Meksyku i Nowej Zelandii wzrósł o ponad 50%.

13 marca: grzywna dla Kobe Steel w związku z fałszowaniem danych. Firma Kobe Steel ma zapłacić grzywnę w wysokości ok. 900 000 USD w związku z fałszowaniem danych jakości produktów. Trzy fabryki japońskiego producenta stali miały wystawić około 300 sfałszowanych certyfikatów jakości dla swoich klientów.

15 marca: Toyota zainwestuje dodatkowe 750 milionów USD w Stanach Zjednoczonych. Zarząd Toyoty poinformował o dodatkowych planach inwestycyjnych na terenie Stanów Zjednoczonych w wysokości 750 milionów USD. Inwestycje mają stworzyć dodatkowych 600 miejsc pracy. Koncern planuje uruchomienie produkcji dwóch modeli samochodów hybrydowych w fabryce w Georgetown, Kentucky. Toyota planuje zwiększenie inwestycji w Stanach o prawie 3 miliardy USD do roku 2021.

21 marca: Toyota i Suzuki będą produkować na Wyspach Brytyjskich. Pomimo groźby Brexitu japońskie koncerny motoryzacyjne podjęły decyzję o rozpoczęciu produkcji nowego modelu Suzuki w brytyjskiej fabryce w Derbyshire, zatrudniającej 2600 osób. Silniki do nowych pojazdów będą dostarczane przez fabrykę Toyoty w Deeside w północnej Walii. Kilka tygodni wcześniej koncern przestrzegał przed negatywnymi wpływami Brexitu na produkcję na Wyspach Brytyjskich. Jest to jedna z niewielu dobrych informacji dla brytyjskiego sektora automotive związana z Brexitem.

22 marca: rekordowa liczba zagranicznych rezydentów mieszkających w Japonii. W roku 2018 liczba zagranicznych rezydentów mieszkających w Japonii przekroczyła 2 730 000 osób. Jest to wzrost o 6,6% w porównaniu z rokiem 2017. Wzrost jest efektem coraz większej liczby zagranicznych studentów i praktykantów. Japoński rząd zakłada dalsze zwiększenie liczby zagranicznych studentów po wprowadzeniu nowego systemu wizowego. Największa liczba rezydentów pochodzi z Chin, Korei Południowej i Wietnamu.

23 marca: japońskie ministerstwo rolnictwa testuje nowoczesne rozwiązania technologiczne. Ministerstwo Rolnictwa wytypowało 69 testowych farm w których zostaną przetestowane nowoczesne rozwiązania wykorzystujące roboty, drony, oprogramowanie oraz sztuczną inteligencję w procesie produkcji rolnej. Celem projektu ma być zmniejszenie zapotrzebowania na siłę roboczą i wzrost zysków.

30 marca: Japońska Agencja Energii Atomowej potwierdza próbę sprzedaży uranu na aukcji internetowej. JAEA zidentyfikowała radioaktywny materiał, który został wystawiony na sprzedaż za pośrednictwem aukcji internetowej jako sproszkowany uran typu Yellowcake. Japońska policja namierzyła podejrzaną aukcję internetową zatytułowaną „Uran 99%” w listopadzie ubiegłego roku. Sprzedający twierdzi, że zakupił uran za pośrednictwem zagranicznej strony internetowej.

31 marca: rząd w Waszyngtonie krytykuje Japonię z powodu wysokich ceł w sektorze rolno-spożywczym. Administracja Donalda Trumpa skrytykowała Japonię za „wysokie” cła nałożone na produkty rolno-spożywcze produkowane w Stanach Zjednoczonych. W raporcie opublikowanym przed rozpoczęciem rozmów

handlowych można przeczytać, że Japonia utrzymuje wysokie cła, które ograniczają eksport produktów spożywczych pochodzących ze Stanów Zjednoczonych. Cła dotyczą takich produktów jak zboża, cukier, cytrusy, wino, nabiał oraz żywność przetworzona. Raport krytykuje również nałożenie limitów eksportowych na niektóre grupy produktów.

KOMENTARZ

Najważniejsze wydarzenia w marcu wskazują na dalsze wyhamowanie japońsko-rosyjskich rozmów dotyczących podpisania traktatu pokojowego oraz sporu terytorialnego. Wycofanie się Stanów Zjednoczonych z traktatu INF doprowadziło do wyraźnego pogorszenia relacji z Moskwą, co negatywnie odbiło się na japońsko-rosyjskich negocjacjach. Kreml po raz kolejny próbuje wykorzystać dialog terytorialny z Japonią do podważenia jej sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi. Ciekawy głos w sprawie zabrał sam prezydent Władimir Putin, który stwierdził, że rozmowy pokojowe z Japonią zostały zagrożone przez rozwój współpracy wojskowej ze Stanami Zjednoczonymi. Główną przeszkodą w osiągnięciu porozumienia ma być możliwość stacjonowania sił Stanów Zjednoczonych na spornych terytoriach pomimo zapewnień premiera Abe Shinzō, że taka sytuacja nie będzie mieć miejsca. W wypowiedziach polityków dotyczących dialogu widać pewną niespójność. Zarówno rząd w Japonii jak i w Rosji odmawia podania do wiadomości publicznej szczegółów dotyczących postępu rozmów. W poprzednich miesiącach informowaliśmy o problemach japońskiej administracji oraz samego premiera Abe z utrzymaniem milczenia w sprawie rozmów terytorialnych. Wygląda na to, że w marcu to strona rosyjska ma problemy z zachowaniem ciszy. W obliczu licznych plotek, które narosły wokół negocjacji oraz nacisku ze strony kręgów nacjonalistycznych, przedstawiciele Kremla musieli otwarcie zdementować pogłoski dotyczące planów przekazania dwóch spornych wysp Japonii. Z jednej strony możemy więc przeczytać wypowiedzi najważniejszych japońskich polityków, w tym samego prezydenta Putina, które nie dają większych szans na powodzenie negocjacji, wskazując kolejne przeszkody, które mają uniemożliwić zwrot spornych wysp. Z drugiej strony Kreml cały czas naciska na Japonię w celu uruchomienia kolejnych inwestycji na Syberii.

Pomimo wyhamowania rozmów pokojowych i pogorszenia relacji japońsko-rosyjskich w związku z porzuceniem traktatu INF przez Stany Zjednoczone współpraca gospodarcza pomiędzy Moskwą a Tokio nadal rozwija się dobrze.

Warto zwrócić uwagę na wypowiedź rosyjskiego ambasadora w Japonii Michaiła Galuzina, który otwarcie przyznał, że rząd w Moskwie nie zwróci Kuryli Południowych w zamian za zwiększenie inwestycji gospodarczych na Syberii. Pomimo tego japoński rząd nadal zachęca firmy do wzięcia udziału w rosyjskich projektach inwestycyjnych, czego przykładem może być zainteresowanie wydobyciem LNG na Półwyspie Yamalskim i Sachalinie. O większej częstotliwości kontaktów biznesowych może również świadczyć uruchomienie nowych połączeń lotniczych. W lutym japoński przewoźnik ANA przedstawił plany uruchomienia bezpośrednich połączeń do Rosji. Jednocześnie należy pamiętać o utrudnieniach w rozwijaniu współpracy gospodarczej w postaci międzynarodowych sankcji gospodarczych nałożonych na Rosję oraz niechęci części japońskiego biznesu do inwestowania na Syberii. Jednocześnie rząd premiera Abe Shinzō jest krytykowany przez partie opozycyjne za zbyt daleko idące ustępstwa na rzecz Rosji, które najprawdopodobniej nie przyniosą oczekiwanych rezultatów. Nie wiadomo jak długo jeszcze władze w Tokio będą starały się przypodobać Moskwie w obliczu coraz mniej elastycznej postawy rosyjskiego MSZ przy stole negocjacyjnym.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

